

злочином безпосередньо не пов'язані, не проявилися в ньому і навіть не вплинули на небезпечність особи винного.

4. Кваліфікуючі ознаки мають перевагу над обставинами, що обтяжують покарання при призначенні покарання. Адже з положень ч. 4 ст. 67 КК України випливає, що, якщо будь-яка з обставин, що обтяжує покарання, передбачена в статті Особливої частини КК України як ознака злочину, що впливає на його кваліфікацію, то суд не може ще раз враховувати її при призначенні покарання як таку, що обтяжує покарання.

Таким чином, обставини, які обтяжують покарання є засобом індивідуалізації відповідальності. У той час, як кваліфікуючі ознаки є засобом її диференціації. Тому, характеризуючи склад злочину, передбачений окремою кримінально-правовою нормою Особливої частини КК України, потрібно вживати термін “кваліфікуючі ознаки”, а не “обтяжуючі обставини”.

Карпов Н.С., професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПЕРЕКЛАДАЧА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

У пункті 25 частини 1 статті 3 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) зазначено, що перекладач є учасником кримінального провадження. Відповідно до ч. 1 ст. 68 цього Кодексу, він залучається сторонами кримінального провадження або слідчим суддею чи судом у разі необхідності перекладу пояснень, показань або документів.

Права перекладача визначені у ч. 2 ст. 68 КПК. Він має право: 1) ставити запитання з метою уточнень для правильного перекладу; 2) знайомитися з протоколами процесуальних дій, в яких він брав участь, і подавати до них зауваження; 3) одержати винагороду за виконаний переклад та відшкодування витрат, пов'язаних із його залученням до кримінального провадження;

4) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом.

Про забезпечення права перекладача одержати винагороду за виконаний переклад та відшкодування витрат, пов'язаних із його залученням до кримінального провадження, йдеться у частинах 1, 2, 4 статті 122 КПК. Такі витрати несе сторона кримінального провадження, яка заявила клопотання про виклик перекладача. Витрати, пов'язані із залученням та участю перекладачів для перекладу показань підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого, цивільного позивача та цивільного відповідача, представника юридичної особи, щодо якої проводиться кримінальне провадження, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України. Перекладачам оплачується проїзд, а також добові в разі переїзду до іншого населеного пункту, а також повинна бути сплачена винагорода за виконану роботу, якщо це не є їх службовим обов'язком.

Дане питання регулюється Інструкцією про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, які викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 1 липня 1996 року № 710.

У пункті 6 цієї Інструкції вказано, що розмір винагороди перекладача, якщо виконана робота не є його службовим обов'язком, обчислюється за кожну годину пропорційно до середньої заробітної плати особи, розрахованої відповідно до абзацу третього пункту 2 Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 лютого 1995 року № 100.

Оскільки у перекладача є це право, то йому належить і право оскаржувати до слідчого судді рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора при застосуванні заходів безпеки. До такого висновку можна дійти, виходячи зі змісту п. 6 ч. 1 ст. 303 КПК. Порядок оскарження регулюється ст. 304-307 КПК.

Обов'язки перекладача визначені у ч. 3 ст. 68 КПК. Він зобов'язаний: 1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду; 2) заявити самовідвід за наявності обставин, передбачених цим Кодексом; 3) здійснювати повний і правильний переклад, посвідчувати правильність перекладу своїм підписом; 4) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі перекладачу у зв'язку із виконанням його обов'язків.

Актуальним для розгляду є питання про наслідки невиконання перекладачем обов'язку прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду. За злісне ухилення від явки за викликом перекладача можна притягнути лише до адміністративної відповідальності. Застосування щодо нього таких заходів забезпечення кримінального провадження, як накладення грошового стягнення та привід, не передбачено. Відповідно до ст. 139 КПК, грошове стягнення накладається тільки на підозрюваного, обвинуваченого, свідка, потерпілого, цивільного відповідача, якщо вони не з'явились без поважних причин на виклик. Привід застосовується лише до підозрюваного, обвинуваченого та свідка.

На наш погляд, ст. 139 КПК доцільно доповнити положенням про застосування вказаних заходів забезпечення кримінального провадження щодо перекладача.

Кулакова Н.В., професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ, ЯКИЙ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ В МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ АКТАХ ЗАХИСТУ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Ефективність міжнародно-правової системи захисту культурної спадщини залежить, насамперед, від таких обставин, як укріплення мирного співіснування держав, скорочення кількості